

██████████@hunzeenaas.nl
Waterschap Hunze en Aa's
Veendam
Tevens naar:
██████████@od-groningen.nl
Omgevingsdienst Groningen
Veendam
Tevens naar
██████████@rws.nl
Rijkswaterstaat
Leeuwarden
Tevens naar:
Nedmag B.V.
██████████@nedmag.nl

Uw kenmerk:
Ons kenmerk: KRW-Nedmag
Betreft: Verzoeken tot (1) handhaving c.q. sluiting, (2) actualisatie van vergunningen en
(3) Woo m.b.t. Nedmag B.V., Billitonweg 1 te Veendam

Nijmegen, 9 november 2023

Geacht bestuur van het Waterschap, geacht bestuur van ODG, geachte directie van RWS,

De kwaliteit van het oppervlaktewater in Nederland is het slechtst van alle Europese landen. Kabinet, Rijkswaterstaat, provincies én waterschappen zijn debet aan deze treurige situatie. Vandaar dat ons verzoek is gericht aan Rijkswaterstaat, het Waterschap en de Omgevingsdienst Groningen c.q. de provincie Groningen.

Waterkwaliteit in de Waddenzee verslechterd c.q. onvoldoende

Uit factsheets van Rijkswaterstaat blijkt dat de normen voor kwik in de Waddenzee worden overschreden. Zie ook de onderstaande tabel (bron: waterkwaliteitsportaal):

norm kwik JK-MKE	0,00007	µg/l
norm kwik MAC- MKE	0,07	µg/l
max jaar 2020	0,00114	µg/l
min jaar 2020	< 0,0001	µg/l
2020 JK-MKE kwik		aantal maal zo hoog als de norm
"Bocht van Watum"	0,000773	11,0
"Boomkendsdiep"	0,000126	1,8
"Dantziggat"	0,000254	3,6
"Doove Balg west"	0,000198	2,8
"Huibertgat Oost"	0,000205	2,9
"Rottumerplaat 3"	0,000204	2,9

U wordt verzocht om ook acht te slaan op de meest recente onderzoeksgegevens uit het “Wadden Sea Quality Status Report”. Uit dit rapport blijkt dat de hoeveelheid kwik in vogeleieren in Delfzijl recent een stijgende trend laat zien¹.

Zie ook bijlage 3 met de brief van MOB aan Rijkswaterstaat van 27 november 2014 waarin door ons, naar nu blijkt vergeefs, al de noodklok werd geluid met betrekking tot te hoge kwikconcentraties in sediment en biota.

Lozingen van Nedmag op de smeerpip/VKA en vandaar op de Waddenzee

Van de website van Nedmag:

“Nedmag in Veendam wint magnesiumchloride (magnesiumzout) dat zich bevindt in een unieke zoutlaag, zo’n 2000 meter onder de grond. Deze zoutlaag is het restant van een oerzee vol mineralen en zouten: de Zechsteinzee. Deze zoutlaag bevat magnesiumzout van het zuiverste soort. Daardoor is Nedmag in staat om zeer hoogwaardige producten te produceren voor talloze toepassingen”.

Niet vermeld wordt dat het zout ook ZZS-stoffen bevat zoals kwik, cadmium, lood, boriumzouten, etc.

Zie bijlage 1 met een lijst van door het bedrijf zelf opgegeven emissies. Hieruit een aantal geselecteerde naar het oppervlaktewater geloosde stoffen, vrachten in kg/jaar:

Jaar	Chloriden in miljoen kg/jaar	Arseen (verbindingen)	Kwik (verbindingen)	Lood (verbindingen)	Cadmium (verbindingen)	Nikkel (verbindingen)	Koper (verbindingen)	Borium (verbindingen)
2021	91	11,2	4,81	536	24	118	119	14660
2020	92	ontbreekt	ontbreekt	459	31	105	115	18420
2015	72	ontbreekt	ontbreekt	227	14	36	33	9035
2010	86	4,9	0,9	47	3	128	61	11110
2005	132	6	0,35	142	11	48	75	ontbreekt
2000	132	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt
1995	101	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt
1990	114	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt	ontbreekt

De bovengenoemde metalen zijn alle ZZS. Idem boriumverbindingen. Koper is toxisch voor vissen.

Hierbij wordt de kanttekening geplaatst dat dit opgaven van het bedrijf zelf zijn. De vraag komt dan op in hoeverre deze getallen worden geverifieerd door het bevoegde gezag.

Opgemerkt wordt dat de loodlozingen meer dan vertienvoudig zijn t.o.v. 2010. Uit de media hebben we vernomen dat er nu een dwangsom procedure loopt met betrekking tot te hoge loodemissies naar de lucht. Ook blijkt uit onderzoek dat bomen in de bredere omgeving van Nedmag afsterven als gevolg van te hoge zoutbelasting via de lucht.

De bovenstaande tabel laat het volgende zien:

1. Uit de eerste kolom lijkt op te maken dat de zoutproductie enigszins toenam van 1990 tot 2005 en daarna weer afnam tot iets onder het niveau van 1990/1995.
2. De andere kolommen laten zien dat de emissies via lozingen op het water (fors) zijn toegenomen voor wat betreft alle metalen en boriumverbindingen.
3. De lozing van kwikverbindingen is in 2021 ruim vijf keer zo hoog als in 2010. Dit klemmt des te meer omdat MOB al in 2014 bij Rijkswaterstaat aan de bel heeft getrokken met betrekking tot te hoge gehalten kwik in biota en sediment. Zie bijlage 3.

¹<https://qsr.waddensea-worldheritage.org/reports/contaminants-bird-eggs>

4. De lozing van cadmium in 2021 is achtmaal zo hoog als in 2010.
5. De loodlozingen zijn geëxplodeerd met een factor 11.
6. Het lijkt erop dat de verontreinigingen in het opgepompte zout fors zijn toegenomen als gevolg van het aanboren van minder schone zoutlagen. Additieven c.q. andere grondstoffen in het proces kunnen ook de oorzaak zijn.
7. De toename van natuurschadelijke stoffen in de bovengenoemde lozingen is strijdig met de eisen uit de KRW.

Quote uit bijlage 3:

"Uit een recent door de Radboud Universiteit Nijmegen (RUN) uitgevoerd onderzoek naar de kwaliteit van het oppervlaktewater, sediment en biota in de Waddenzee is gebleken dat milieukwaliteitsnormen met betrekking tot kwik in biota1 (zoals vogels en vis), eieren en sediment fors worden overschreden. Biota zijn uiteindelijk het voedsel voor vogels, vissen en zoogdieren. Een te hoog kwikgehalte in biota leidt tot een gevaarlijk hoog kwikgehalte in eieren, opgroeiende jongen en volwassen dieren. Vis- en schaaldiereters als sterns, scholeksters en zeehonden, en met name hun eieren en jongen, krijgen daardoor te veel kwik binnen met een verhoogde kans op vroegtijdige sterfte als gevolg; en zelfs het niet uitkomen van het ei of sterfte van het jong. Te veel kwik heeft onder meer ontwikkelingsstoornissen van het zenuwstelsel en een verminderd reproductiesucces tot gevolg".

Voor een verdere uiteenzetting wordt verwezen naar bijlage 3.

Onze conclusie is dat Rijkswaterstaat niets met deze brief heeft gedaan noch actie heeft ondernomen. Waarom niet?

Toetsing aan eisen van KRW

Grofweg heeft de KRW drie doelstellingen, die gefaseerd ingevoerd worden. Per december 2009 geldt al een verbod op achteruitgang van de kwaliteit van de oppervlaktewateren. Vervolgens is in 2015 een verbeteringsvereiste ingevoerd. Vanaf dat moment moet het maatregelenprogramma in werking zijn dat verplicht is op grond van de KRW om de (grond)wateren te beschermen, te herstellen en te verbeteren. Uiteindelijk is de doelstelling dat er eind 2027 een goede (grond)watertoestand bereikt is. Conclusies:

1. Het is evident dat de lozingen van Nedmag op de Waddenzee de toestand van de Waddenzee sinds 2010 hebben verslechterd met betrekking tot bovengenoemde schadelijke stoffen.
2. Al vanaf 2009 hadden de bovengenoemde drie organisaties Rijkswaterstaat, het Waterschap en de Omgevingsdienst Groningen (c.q. de provincie Groningen) moeten ingrijpen.
3. Deze vier organisaties staan dus toe dat al 14 jaar de KRW niet wordt toegepast en blijven nu dus al 14 jaar ernstig in gebreke om achteruitgang van de kwaliteit van de Waddenzee te voorkomen c.q. het verslechteringsverbod negeren.

Zijn Rijkswaterstaat, het Waterschap en de Omgevingsdienst Groningen zich niet bewust van het feit dat de KRW volledig wordt genegeerd voor wat betreft het verslechteringsverbod en de verbeteringseis? Of gaan ze gewoon zitten afwachten tot 2027 zonder actie te ondernemen?

Ons lijkt niet aannemelijk dat Rijkswaterstaat, het Waterschap en de Omgevingsdienst Groningen niet op de hoogte zouden zijn van het verslechteringsverbod en de verbeteringseis. Dan blijft alleen de conclusie over dat bewust voor deze strategie wordt gekozen en deze organisaties ernstig plichtverzuim kan worden verweten.

Bevoegd gezag

Nedmag loost effluent op de VKA evenals enkele andere bedrijven. Voor de uiteindelijke, totale lozing van alle aangesloten bedrijven op de Waddenzee is een Waterwetvergunning verleend door Rijkswaterstaat aan Waterschap Hunze en Aa's.

Onze verzoeken op de volgende pagina zijn dus gericht aan alle drie bovengenoemde gezagen.

Vergunningssituatie van Nedmag B.V.

Wij beschikken nog niet over de vigerende lozingsvergunning van het bedrijf. Wij hebben u al eerder om een kopie gevraagd, zie verderop onder Woo-verzoek.

Uit berichten in de media lijkt op te maken dat de ODG heeft gesteld dat voor metalen geen normen zijn opgenomen in de lozingsvergunning van het bedrijf. Dit kan betekenen dat er geen lozing van deze stoffen is aangevraagd. Dat betekent dan ook dat ze dan ook niet vergund zijn. U dient dus wel degelijk op te treden tegen de bovengenoemde lozingen van metalen/metalloïden door het bedrijf.

Verzoek tot handhaving

U wordt verzocht om Nedmag te sluiten op grond van overtreding van de vergunningvoorschriften in de lozingsvergunning(en) met betrekking tot metalen, mogelijk inclusief borium en arseen.

Als u van mening bent dat de lozingsnormen niet worden overschreden, en op grond daarvan niet tot sluiting over wilt gaan, dan dient u tenminste maatregelen te nemen zodat de lozingen van bovengenoemde stoffen worden teruggebracht tot in eerste instantie het niveau van 2010.

Voor kwik betekent dit een reductie met 80% tot minder dan 1 kg/jaar. Voor cadmium een reductie van ruim 80% tot 3 kg/jaar. Voor lood een reductie van meer dan 90% tot minder dan 50 kg/jaar.

Uiteindelijk dient volgens de wet een nullozing te worden bereikt.

Verzoek tot actualisatie van Wabovergunningen en lozingsvergunning naar riolering/smeerpip/oppeervlaktewater

U wordt verzocht om de Wabovergunning van 2008? te actualiseren. Zo dient de vergunde emissie maar de lucht van stof c.q. zout te worden gereduceerd op grond van tenminste toepassing van BBT. U dient hier ook verdergaande maatregelen dan BBT te overwegen.

Ook verzoeken wij u om alle eerder verleende lozingsvergunningen naar riolering/smeerpip/oppeervlaktewater op zo kort mogelijke termijn te actualiseren op basis van het in acht nemen van de oppervlaktewaterkwaliteitsnormen die uit de KRW stelt voortvloeien.

Nedmag dient tenminste de best beschikbare techniek (BBT) toepassen en er moet een integrale immissietoets worden gedaan, die ook rekening houdt met andere lozingen van andere bedrijven en/of waterschappen. Voor ZZS-stoffen dient zo nodig verder te worden gegaan dan BBT.

De toets (passende beoordeling) moet integraal aantonen dat de lozingen van Nedmag als zodanig, én in combinatie met andere lozingen, geen schadelijke gevolgen hebben voor het ontvangende oppervlaktewater c.q. de Waddenzee.

Naast Nedmag lozen er nog andere bedrijven op de VKA/smeerpip. Welke bedrijven zijn dat? Tenminste deze bedrijven dienen te worden meegenomen in de integrale toetsing.

U dient m.b.t. Nedmag niet te wachten tot er een aanvraag om revisievergunning is ingediend. U dient op een zo kort mogelijke termijn middels maatwerkvoorschriften en/of ambtshalve aanscherping, aanvullend op het Activiteitenbesluit, strengere lozingsnormen voor te schrijven die wel zien op het tijdig bereiken van oppervlaktewaterkwaliteitsnormen op grond van de KRW.

Hierbij merken wij verder nog op dat lozingsnormen in het Activiteitenbesluit niet afgestemd zijn op het halen van de KRW-doelen.

Woo verzoek

U wordt verzocht om ons de volgende stukken toe te sturen:

1. Wat betreft de omgevingsvergunning de vigerende vergunning zelf met de de complete aanvraag.
2. Emjv's vanaf 1990 t/m 2023.
3. Alle vigerende lozingsvergunningen naar riool/smeerpip en/of oppervlaktewater inclusief de aanvragen hiervoor.
4. Kopie van het Vermijdings- en Reductieprogramma voor zowel uitstoot naar de lucht als m.b.t. waterlozingen.

U wordt erop gewezen dat de aanvragen en vergunningen niet onder de Woo vallen omdat ze al eens ter visie zijn gelegd en daarmee per definitie openbaar zijn.

Op 1 mei 2023 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Op grond van art. 2.4 lid 3 sub a Woo dient u informatie te verstrekken in elektronische vorm, in een machinaal leesbaar open formaat, samen met de metadata.

U wordt uitdrukkelijk verzocht documenten te verstrekken in authentieke vorm, dat wil zeggen als ongebundelde bestanden. Daarbij wordt ook verzocht om een metadatalijst te verstrekken met de informatie uit uw zaakdossiers, zoals documentnamen, documentnummers en documentdata.

Graag een bevestiging van ontvangst.

Hoogachtend,

Drs. Johan G. Vollenbroek

Voorzitter van MOB

Bijlagen:

1. Uittreksel Kamer van Koophandel van MOB
2. Emissiedata zoals opgegeven door Nedmag B.V.
3. Brief van MOB aan Rijkswaterstaat van 27 november 2014